

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Bellezoy-ut 9. havn a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyilteiben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Felelős szerkesztő:

Dr. Sámuel Károly.

KIADÓHIVATAL:

Bellezoy-ut 9. számú ház, Havasvaz előfizetési és a hirdetési pénzek küldendőek.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 16 fillér

Jegyzés.

A hála a legszebb visszhang. A hódmezővásárhelyi művésztársaság a nőegylet javára a múltban sine ullo pretio, gavalléros főlobbanással fellépett és arattak is érte vastapsot. Most hogy ők rendeztek hangversenyt saját kaszájukért, a nőegylet nem volt sehol. A hála mint visszhang nem zengett-bongott szellős arénánkban. De hát erről nem a közönség, de az aréna tehet, mert visszhangot sohasem tudott adni. Ab fundamento rosszul van építve. Méltóztassék a művésztársaságnak újból ott ponyvát teríteni — ahol először felléptek — és árulni a művészetet olesó mulatságul, meglássák, ott lesz gyönyörű visszhang.

*

A holtak is féltékenyek. Az erényes Sz. Hirlap eddig halott-halványan, élettelenül feküdt kriptájában. De megálmodta, hogy fönt megcsalják. Hogy a szarvasi gimnáziumi értesítő elfeledte őt, egészen elfeledte. A féltékenység szenvedélyes erejével tehát

átlörte a sir hideg falát és életre kelvén, elégtételt vett magának. Recte! igaz van a Sz. H.-nak, mert mementó mori! Mert szép és szomorú, ami elmúlt, a dal, a mit eldalolták az irás, amit régen megírtak, s mert a holtaknak kijár egy pár magasztaló hangulatos sor, egy egy bájos souvenir. De ez az emléksor is csak az érzelmi momentumokat figyelembe véve illeti meg, jogszerint nem. S ha a Sz. H.-nak van is bátorsága hirdetni, hogy élt, közöltünk volt, amikor nem élt, ahhoz azonban ne legyen elég bátorsága, hogy egy testülettel aperte követelje, hogy az létezéséről publice hamisan tanukodjék értesítőjében annak állításával, hogy írtak bele, amikor nem írtak, amikor a Sz. H. téli és tavaszi álmát aludta.

Gazdasági harcok.

Ipar és kereskedelem a utagyar társadalom körében még mindig nem részesül abban a megbecsülésben, a melyre annyi okkal rászolgál. Nyugaton ipar és kereskedelem a társadalmi

életben is domináló szerepet visz, mert az ország vezető körei jól tudják, hogy az ország gazdasága, hatalma, tekintélye kereskedelmének fejlettségétől függ. Nálunk, ahol még mindig képtelenek ennek appreciálására az ipari és kereskedelmi foglalkozást még mindig nem tartják „úri” foglalkozásnak (mert hisz nálunk napidíjas is urnak képzeli magát, az önnálló és független nemzetfentartó hasznos hivatást betöltő iparossal és kereskedővel szemben) és tételezik ezt a kóros és elvakultságukat még felekezeti szempontokkal is, mintha nem éppen társadalmunk egyoldalú felfogása idézte volna elő azt a sajtószerű és csakis nálunk létező képtelen helyzetet hogy a kereskedelmi és főképen nagyipari foglalkozást egy bizonyos felekezethez tartozással azonosítják, mintha a külföld kereskedelme nem tanusítaná, hogy a kereskedelem terén való érvenyesülés csakis a komoly céltudatosszorgalmas és kitartó munkával párosult nagy műveltséggel és ügyességgel lehetséges a felekezeti viszonyoktól. Tartsuk mindenkor szem előtt a német birodalomnak az ipar és kereskedelem

TÁRCA.

A hajnalhoz.

Merengő esőndben, álmos némaságban
Fülém borulsz magányos utamon,
Tanuja vagy o vergődő robotnak
S hallod, reszkető, lázas sóhajom.
. . . Lelkem úgy vonz az éjféli mezőkre
Gyaszos esodákat lázzal megcsodálni,
Kisírt szemekkel fényözönben állni
Mikor a bágyadt, mámortalan éjbe
Küzdésre hívó lángok fénye lobban
S feléd tekint a bíbor pirkadatban
Szomorú álmok kósza álmodója.

Tudom, sorsom rózsák közt búsnak lenni
Tudom, az álmom, ábránd elveszett,
Tudom a múltból nincs mi vigasztaljon
Tudom a jövő új kint rejteget.
De elcsitítod lelkem zokogását
Éber álomba, lengő árnyaiddal,
Füstös zugolyban, csillogó mezőkön,
Bárhol találsz is én örök szerelmem
Csillagatlan egü, aranyfölköz Hajnal
Üde arcodon kinyílik a rózsza

Mig lenn vergődik tehetetlen buba
S imádja fényed szüzi ragyogását
Hajnali álmok esüendes álmodója!

Mados György.

A kártya.

Már a múlt század 30-as éveiben megmondotta Kölesei a magyar urakról, hogy: „áldozatkészségük a bihari nótán, a horos kancsó és a kártya asztal közt oszlik meg . . .”

Azóta se változott valami nagyot a dolog, mert kaszinókban, kávéházakban, magántársaságokban serényen folyik a blatozás, szól a esüendes.

Természetes talán, hogy sehol sincs annyi kártya affér, mint minálunk.

Egy gazdag dzsentri főbelövi magát, mert a turfon és a kártyán elvesztette vagyona.

A golyó nagyon gavalléros expediens, mikor odáig éri egy zsentimén, hogy vien no va plus . . .

Érdekes volt, évekkol ezelőtt a Báró D . . . esete is.

Szerencséséről már hihetetlen dolgokat beszéltek a kaszinóban. Szinte féltelmes volt már ez a szerencse. D . . . sohase vesztett.

Mesés volt az az összeg, amit összenyert, kivált a lóversenyek alkalmával, mikor az ország minden részéből Budapestre özönlének a mágnások.

Egy alkalommal feltűnt, hogy a báró valahányszor a kiosztott kártyát a kezébe vette, előbb mindig cigarettát sodort és maga elé helyezte a dohány szelenczéjét.

Ez a dohány szelencze finom, tükör simaságu ezüst lappal volt ellátva, úgy hogy a báró partnereinek arcát ép úgy láthatta bonno, mint egy velencei kristályban.

Más alkalommal aztán nemcsak az tűnt fel, hogy a báró cigarettát sodor, de az is, hogy mialatt játszik, lopva, de sűrűn nézi a szelencze tükörsimaságu lapjait.

Egy nemjátszó ur egyszer úgy intézte a dolgot, hogy D . . . hátamögé állt és mogdöbbenve vette észre, hogy a báró nem annyira a partnerei arcát, mint inkább kártyájukat vizsgálja. Pár nap mulva mindenki

felvirágoztatása által elért nagy hatalmát és népességének jólétét. A német viszonyok e tekintetben még azért is szolgálhatnak tanuságul mert Németország kedvező előfeltételek hiánya, ez az nagyrészt terméketlen vagy gyenge hozamu, talaja dacára, csakis a népesség kiváló tulajdonságainak és ez utóbbiak kellő szervezés mellett történt felhasználásának, névszerint a lakosság céltudatosságának, intelligenciájának, fegyelmélettségének, szorgalmának, erélyének és takarékoságának köszönti nagyságát. Ott nem hogy lenéznek, hanem különös nagyrabecsülésben részesítik a kereskedelemnek és iparnak arra méltó képviselőit, akiknek kiválóságai, mint például egy Thyssen, Rathenau, Balin, Dernburg stb. elsőrangú társadalmi szerepet visznek, sőt ezek közül az utóbbi jelenleg a kormánynak is tagja. Ez a szerencsétlen felfogás gátja annak is, hogy nálunk egészséges alapon nyugvó ugynevezett polgárosztály fejlődjön ki (ezzel a kifejezéssel csak a szokásos felosztás kedvéért élünk és nem az osztályszerű tagozódás kiélesítése végett) és innen van, hogy nálunk ma két szélsőség: az arisztokracia és a munkásság a két konszolidált társadalmi osztály, míg a polgárság, tehát a lakosság zöme, képtelen jelentőségének öntudatára ébredni és magának azt a szerepet biztosítani társadalmunkban, amely erényeinél fogva annyi joggal megilletné. Kereskedőinket és iparosainkat illetné meg ezen a téren a kezdeményes kötelessége, mert a túlzott szerénység csak az ellenfelek bálorságát fokozza.

Nem hallgathatjuk el elhelyütt azt az utóbbi években sajnosan la-

pasztalt s mindinkább fejlődő megkülönböztetést, amelyet az ipari körökben a saját javukra, de a kereskedelmi osztály hátrányára szívesen alkalmaznak értékesebbnek és előkelőbbnek jelezvén a termelő ipart a forgalmat közvetítő kereskedelemnél. A kereskedelmi és ipari érdekepviseletnek már többször panaszolt tulságos szétiagoottsága mellett csak a közös ellenfelek malmára bajlanók a vizet, ha még magunk között is akármelyikünk rovására törekedünk a saját tekintélyünket öregbíteni . . .

Nagyon természetes, hogy mi nem az osztályellenlétek fokozását, hanem ellenkezőleg a nemzet egyesítését várjuk a kereskedők és iparosok önérvetetes fellépéstől. Az egységes magyar társadalom hiánya kulforrá-a nemcsak számtalan társadalmi bajnak, hanem politikai és gazdasági elmaradottságunknak is, mert a mai osztályellenlétek kizárják az egyöntetű eljárást, holott csakis ilyen módon lennénk képesek külső ellenfelünkkel, vagyis inkább versenytársunkkal szemben győzelemhez jutni!

A tekintetes vármegye.

× *Döry főispán marad.* A politikai helyzet átalakulása, illetve a kormány újbóli kinevezetése folytán az összes lemondott főispánok minden valószínűség szerint megtartják bizalmi állásukat, így Békésvármegye főispánja, Döry is.

× *A közigazgatási bizott-*

ság ülése. Békésvármegye közigazgatási bizottsága e hónap 12-én, hétfőn tartja rendes havi ülését.

× *Központi kölcsön (1.400.000 korona) felvétele.* Békésvármegye törvényhatósági bizottsága Gyulán, 1909. évi június hó 28-ik napján tartott rendkívüli közgyűlésén 1.400.000 koronás kölcsönnek a pesti első hazai takarékpénztártól való felvételt névszerint való szavazással elhatározta.

× *Hadapródiiskola növendékei.* Békésvármegye annak idején pályázatot hirdetett a hadapród iskolában megüresedett vármegyei alapítványi helyre. A pályázók közül első helyre: Denhoff Antalt, második helyre: O lá h Antalt, a harmadik helyre: H ó d y Imrét jelölte. A hadügyminiszterium most értesítette a vármegyét, hogy Denhoff Antalt kora miatt a hadapródiiskolába fel nem veheti, így a másik két pályázó közül az egyik jut majd be az alapítványi helyre.

× *Szabadságon.* Salacz Ferencz szolgabíró jul. 1-től 3 hónapra, Melis Istvan szolgabíró jul. 1-től 6 hétre, Viczián Mátyás jul. 4-től kezdve 4 heti időtartamra szabadságra mentek. Veress József közigazg. gyakornok pedig aug. 20-tól élt 6 heti időtartamu szabadságával.

× *A központi választmány ülése.* A vármegyei központi választmány július 3-án M á r k y János dr. elnöke alatt ülést tartott, amely alkalommal az országyűlési választók névjegyzéke ellen beadott kifogásokat tárgyalta. A gyomai és oros-

tudta a kaszinóban, Hogy D . . . hamisn játszik.

A kaszinó tagok elhatározták, hogy lefogják leplezni.

Midőn egy este jött a báró, szokott partnerei leültek vele játszani. Osztottak mint rendesen és D . . . mielőtt a kártyát kezébe vette volna, cigarettát sodor magának.

— De remek dohányod van — mondá egyik partnere a finom szultán-flórra mutatva.

D . . . morgot valamit, de nem kínálta meg az illetőt.

— Megengeded, hogy sodorjak? — forszirozta a partner.

— A báró kissé kellemetlenül érintve adta át a tárcáját, és még kellemetlenebbül érezte magát, mikor azzal a kifogással hogy kóstolni akarják a dohányt, kézzel kézre járt a tárcza. Izgett, mozgott székén a báró, halott halvány lett és az erek kidagadtak a homlokán.

A játék nagy pénzbe ment és a báró elvesztette a pártit.

Ekkor a vele szemközt ülő ur arcába dobta a kártyát és kijelentette, hogy hamis játékos . . .

A nemzeti kaszinónak fennállása óta nem volt ennél kinosabb afférje.

Pár év előtt I . . . B . . . a szentri kaszinó tagja, Tátrafüreden leplezett le egy egész, hamis kártyásokból álló bandát.

Poros lovagoknak adták ki magukat és lemeredek nyertek, mert játék közben feleserélték a talónt.

Sokkal ruszlikosabban járt el S. A. Ujhelyen egy nemes ur, aki mikor észrevette hogy társa paklizott kivette a bieskáját és az asztalhoz szegezte a hamisn játszó kezét. Az illető egész életében nyomorék maradt és nem használhatta többé esalfa tudományát.

Óriási kártyázások ostok a nemzet „bárójának“ néhai Bizay Miskának az idejében Balatonfüreden. Bizayt kitűnő kibicnek tartották és általános volt a hit, hogy tetemes vagyonát kártyán, nevezetesen kibiceléssel kereste.

Egy ösmert felvidéki család tagja, úgy mondják, kártyán nyerte a feleségét egyik jó barátjától, aki mindenét elvesztette utóljára az asszonyát tette fel a blatra.

A Duna mellett, Abonyban is történt hasonló eset, ahol egy ur miután bírtokát kastélyát, lovait eljátszolta, az utolsó partinál már a feleségét is elvesztette.

De nem csak a férfiak ma már az

asszonyok is kártyáznak és akárhány zsúrón ezzel töltik az időt.

A régebbi időben ritkább volt a blattozó asszony és J. S.-né, egy turoczmegyei földesur neje országsszerte híres volt, mert nemcsak kitűnően, de szerencsésen is kezelte a négy levelű biblálát. Ritka gavallérság lakott még azonfelül ebben az asszonyban. Egy ízben Kassáról Budapestre utazva többet vesztett, mint amennyi készpénz éppen nála volt. Megmondta partnereinek, hogy még aznap megküldi. És csakugyan, feltizenkötőre kopogott a J.-né komornája az illető ajtaján és elhozta a hiányzó pénzt.

A mai zsurokon kártyázó asszonyok közül is van akárhány, aki nagyobb összegben játszik, és bátran ellehet mondani, hogy a jelenlegi társadalmunk legnagyobb romlása a turf és a kártyaszenevedély.

A nők játékszenvedélye különben csak nálunk újabb keletű, mert Angliában már II. Károly idejében szenvedélyesen kártyáztak a holgyek, s Lady Kastlemaine egy alkalommal egyetlen egy éjszakán át 15.000 fontot nyert.

A Lady különben oly szenvedélyes

házi választókerületben összesen 17 drb. felebbezés érkezett be, ezek közül a választmány 12-nek helyt adott, míg 5-nek felebbezését visszautasította.

Képviselőtestületi ülés.

Szarvas nagyközség képviselőtestülete folyó 1909. évi július hó 8-ik napján délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tartott.

Jelen levők 20-an voltak, mely alkalmával a községi iparos-tanonez iskolai felügyelő bizottság által összeállított és jóváhagyás végett bemutatott 1909—10. tanévi költségelőirányzatot egyhangulag jóváhagyta, s a vármegyei közigazgatási bizottságához felterjeszteni határozta. Ugy szintén a községi iparos-tanonez iskola 1908—9. tanévi zárszámadása is jóváhagyatott. A községi iparos-tanonez iskolai felügyelő bizottság megbízatása f. év augusztus havában lejárván, a képviselő f. év aug. 1-től számítandó 3 évre Borgulya Mihály (asztalos), Boros Pál, Liska Pál, Schlosser János, Kántor Soma, Kölbl József, Palkovics István, Lampert Gábor, Grimm Mór, Harmati János, Ruzsicska György, dr. Reismann Adolf, Dankó Soma, ifj. Melis Mátyás és Holóczy Gusztáv szarvasi lakosokat újból egyhangulag megválasztotta.

Kollár Lajos községi főjegyzőnek f. év aug. 1-től kezdődőleg kért 4 heti szabadságot ugy szintén Jeszenszky Frigyes községi jegyzőnek f. év július hó 9-től számítva kért 4 heti szabadságot a képviselőtestület engedélyezte. A szabadság tartamára Kollár Lajos főjegyzőt Jeszenszky Frigyes, utóbbi pedig Mold Béla birtoknyilvántartó helyettesíti.

Gresa Mihály községi állatorvosnak f. évi július 5-étől kezdődőleg kért 4 heti szabadsága is engedélyeztetett, s ezen időre tenézőik elvégzésére Kristóffy János községi állatorvos helyettesíti. Marcsák István községi írónak f. év július hó 16-tól kezdődőleg kért 2 heti szabadság megadatott.

Reviljak Irma részére havi 12 korona ideiglenes segély megszavaztatott.

játékos volt, hogy egy kártyára akárhányszor 1000—2000 guinet is feltett.

1670-ben Rebenac gróf így ír Fequcieres örgrófnak:

„... Montespan asszony már oly szenvedélyesen játszik, hogy 100.000 talléros veszteségek nem tarloznak nála a ritkaságok között“.

A kártya szeretele különben Franciaországban is nagyon régi keletű, már a kereszties hadjáratok alatt panaszkodott Szent Lajos fivéreire, akiket a kártya ördöge ejtett hatalmába.

Szórakozásképen egy-két órai mulatságra, ám mondjuk, hogy nem árt a kártya, de mihelyt szenvedélylé válik, káros és elítélendő.

Az örült VI. Károly francia király mulattatásán találták fel, azért is az okos emberek csak okkal móddal éljenek a kártyával.

Ila nagyon belemérik a játékszenvedélybe, mint a számtalan példa mutatja, semmi sem lesz többé szent előtünk, és föláldozzuk a családi boldogságot — és ami ennél is drágább: a becsületet.

A községi iparos-tanonez iskola felügyelő bizottságának 1908—9. tanévre vonatkozó évi jelentése tudomásul vétetett.

Végül tudomásul vétetett a községi iparos-tanonez iskola felügyelő bizottság 3. sz. jegyzőkönyvi kivonata, mely szerint Bodnár Endre, Kálló Gyula, Molnár János és Palkovics Mihály iparos-tanonez iskolai tanítókat a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur állásukban végleg megerősítette.

UJDONSAGOK

— **Személyi hír.** ifj. Oláh Miklós szarvasi főgimnáziumi segéd tornatanárt folyó hó 7-én az újverbázi főgimnáziumhoz egyhangulag tolnatanárnak megválasztottak.

— **Rabbiválasztás.** Dr. Drechsler Miksát a Temesvári belvárosi izr. hitközség egyhangulag lelkészévé választotta.

— **Új segédlelkész.** Az új templomba Zvarinyi János lelkész oldalánál legközelebb Barthó András Eperjesen végzett theológus foglalja el helyét, mint segédlelkész.

— **Esperességi ügyész.** A bekési ág. hitv. ev. esperesség Csorváson tartott közgyűlésen dr. Haviár Gyula lemondása folytán esperességi ügyészül egyhangulag dr. Domes Szilárd szarvasi ügyvédet választotta meg.

— **Egyházmegyei közigazgatás.** A szarvasi ág. hitv. ev. egyház évi 1140 korona 80 fillér kiadás tól lesz megkímélve az által, hogy az egyházmegyei közigazgatási költségek a jövő évtől kezdve az államsegélyből fedeztetnek.

— **Zsedényi ösztöndíj.** A bekési ág. hitv. ev. egyházmegye a Zsedényi féle 200 kor. ösztöndíjra az évben első helyen Vargha János szarvasi tanítót ajánlta.

— **Az új törvényszéki elnök.** Novák Kamil kuriai bíró, gyulai törvényszéki elnök nyugdíjba vonult. A megüresedett állásra a király Günther Antal igazságügyminiszter előterjesztésére Gálbory József nagyváradi kir. táblai elnöki titkárt a gyulai kir. törvényszék elnökévé nevezte ki. Az új törvényszéki elnök Nagyváradon kezdte pályáját, honnan mint törvényszéki bíró Gyulán is működött, majd ismét Nagyváradra került vissza s kiváló képzettsége, jeles jogászai kvalitási révén aránylag fiatalon jutott a díszes hivatalba. Előléptetésének híre osztatlan örömet ke tett az egész vármegye társadalmában, Gálbory József tisztelői, ismerősei és barátai körében.

— **Eljegyzés.** Sewartz Honát Czegledről a napokban jegyezte el Kiss Mór Kis-várdáról.

— **Szalvizsga.** Némédi Gyula községünk törekvő s tehetséges iparos-a a napokban tett vizsgát az aradi m. kir. szakiskolával kapcsolatban szervezett mérleg javító tanfolyamról, miután a tanfolyamot két hétig hallgatta s arról a szakszerű vizsgát is letette, így az e szakmába vágó összes megrendelések s munkák az illető lakásán rendezhetők meg.

— **Áthelyezett mérnök.** A kereskedelmi minister Adler Armin osztálymérnököt Orosházáról Mezőtúrra helyezte át hasonló minőségben.

— **Magyar istentisztelet.** Litauszky János és 80 társa megfellegezte volt az ág. hitv. ev. egyháztanácsnak azt a határozatát, hogy az ótemplomban az egyik vasárnap tisztán magyar, másik vasárnap tisztán tót istentisztelet legyen. Az esperességi közgyűlés jul. 7-én a fellebbezéssel szemben az egyháztanács határozatát hagyta jóvá.

— **Tanulmányi segély.** A szarvasi ipartestület Pataki János tanító kérelmére, valamint Ridegh János tanítónak 20 - 20 korona segélyt szavazott meg. Mindkettő tanulmányi utjára elindult.

— **Öngyilkos matrona.** özv Podani Mihályné született Novodonszky Mária 78 éves öregasszony a Szarvas mellett fekvő örménykúti pusztán tegnapelőtt felakasztotta magát. Tettét életuntagságból követte el.

— **Csalárd bukás.** Weisz Fülöp Csorváson volt kereskedő a mikor érezte már, hogy esődbe fog kerülni, árukészletét potom áron eladta. A kijátszott hitelezők csalárd bukásért feijelentették Weiszt, kit a törvényszék 6 havi fogházra ítelt.

— **Egy hangverseny.** A bódmezővásárhelyi művészársaság Benes Ida drezdai operaénekesnő társaságában július 3-án tartotta meg hangversenyét a városi szinkörben. Teljes részvétlenség mutatkozott azonban a hangverseny iránt, üres padok ásitottak a szereplőkre, alig néhány hely volt elfoglalva. A társaság, amely teljesen elsőrangú művészi programot nyújtott, mint hírlík, a téli hónapokban ismét megpróbálkozik megtörni a szarvasiaknak a művészet iránti közönyét.

— **Vivó és svéd torna cursust** indít meg a napokban Tóth Ferencz budapesti okl. és kir. vivómester a kurzus 8 hétig tart, 30 kor. vivótandij fejében. Tóth Ferencznek, mint vivómesternek elismert szaktekintélye fölöslegessé teszi, hogy őt melegebben ajánljuk a sportkedvelők figyelmébe. Ezideig már számos aláírás történt.

— **Új postaügynökség.** A nagyváradi m. kir. posta- és távirada igazgatóság közli, hogy Gyopáros fürdő

elnevezéssel f. évi június 1-től szept. 15-ig terjedő fürdőidény tartamára 1909. év június hó 15-én postaügynökség létesített.

— **Robbanás egy patikában.** A gyomai Náday-féle patikába nemrég világítási és egyéb célokra egy benzin-gázfejlesztő kazánt állítottak be. A kazán gázcsapját tegnap véletlenül nyitva felejtették, úgy hogy a kazánkamrát a csapon kiömlő gáz teljesen megtöltötte. Náday a gyógytár tulajdonosa este mielőtt feküdni tért, megakart győződni arról, hogy a kazán csapja el van-e rendesen zárva és ezért egy gyufával bement a kamrába. Alig lépett azonban egyet, a következő pillanatban az égő gyufától a gáz felrobbant. A robbanás következtében Náday gyógyszerész oly erős égési sebeket szenvedett, hogy azonnal orvosi kezelés alá kellett venni. A robbanás következtében keletkezett tüzet pedig csak nagysokára lehetett eloltani.

— **A legnagyobb kitüntetésben.** „Arany érem“-mel részesült néhány nap előtt a német droguisták egyesületének 1909 évi kiállításán a Fritz Schultz r. t. Egeri, csehországi gyár, az ő kiváló minőségű Globus fénymáz kivonatáért, Polo fénytisztító szereért, Globin, Globeline, Brillians fénycsillító-keményítőért, Globus rozsdá eltávolítóért, szalmakalap tisztítóért és más egyéb készítményei révén. Újabb jele ez a kitüntetés annak, hogy ezek a készítmények valóban elsőrendűek és jóság tekintetében páratlanok. E cég már sok kitüntetésben részesült. Arany éremmel a párisi 1900 világkiállításán, Grand Prix St. Louisi 1904. világkiállításán, arany államérem Nürnberg 1906. Millő háziasszony használja évek óta a Globus gyártmányokat, melyek védjegye a Globus vörös keresztsávbán a Fritz Schultz jun. A. G. c. mmel. Tessék jóságáról meggyőződni.

— **Kivándorlás Békésvármegyéből.** Az 1909. év első felében Békésvármegyéből 413 kivándorló ment ki Amerikába. Ezzel szemben az 1908. év első felének statisztikája csak 145 kivándorlót említ fel. Tehát a kivándorlók száma a múlt év első feléhez viszonyítva csaknem háromszor annyi legtöbb kivándorló Csaba községből kerül ki, utána aztán Endrőd vezet. A kivándorlók száma legkevesebb Szarvas községben, ahonnan az elmúlt félévben alig hárman vándoroltak ki, míg a csabai kivándorlók az összes Amerikába utazók egy harmad részét teszik.

— **Öngyilkosság.** F. hó 3-án d. u. 4 órakor Pjesovszki Pál 37 éves gazdálkodó felakasztotta magát az eresz gerendára. Öngyilkosságának oka a vagyon miatti civakodás,

— **Tiszaföldváról** jelentik ;

Szegedi Kálmán községi orvos negyedszázados szolgálata jubileumát ünnepelték díszközgyűléssel. A jubilánst Tóth Gábor főbíró üdvözölte. A kaszinó nevében Tóth Bertalan ref. lelkész a jubilánsnak átnyújtotta a nagyközönség ajándékait, mely után a dalárda éneke hangzott fel. Este 93 teritékü banket volt, hol számos felkösztöben üdvözölték a kiváló és közszeretethen álló orvost. Almásy gróf főispán az ünneplő orvost tiszteletbeli megyei főorvossá nevezte ki.

A Sz. T. A. C.-ból.

A szarvasi torna és atletikai klub taggyűjő ivén mindenki neve ott van, a ki a sport terén csak valamit számítani akar. Papiroson tehát már együtt vannak a slafénuagrók és buvármászók, a tornacsarnok udvarán azonban már nehezebb a gárdát összehozni. Ide már csak azok jönnek el, akik sem a napsütéssel, sem kardtőrőssel, sem a díszkosszal való fejbeütéssel nem törődnek. De a Sztac tevékeny vezetősége nem mosoha kevésbbé buzgó tagjaihoz sem. Ezek kedvéért az utcát avatja fel sporttelepnek. Itt a bajnokjelöltek a sétáló hölgyközönség mosolyaiból merítik a bizalmat sportcariéjükhez. Ez intézmény bevezetésénél a Sztac-ot azon elv vezette, hogy „a record record maradj, ha az utcán csinálódik is.“

Az atletikán kívül a footballt is felkarolta a Sztac. Elméletben máris eszathatalanul megállapította néhány tag, hogyan kell a lapdát megrugni, hogy okvetlen a hálóba menjen. Egyelőre azonban sem háló sem lapda nincsen s így ezt az elméletet gyakorlati példával nem lehet illusztrálni. Ha majd valamikor a footballisták felszerelése együtt lesz, a közönség meglepetéssel fogja látni, hogy rövid idő alatt mennyire bódított a football a szarvasi ifjuság körében.

Kiváló modern versírók.

E helyen bemutatjuk a modern költészet legjelesebb képviselőit. Szükségesnek találjuk ezt, amikor oly tüzes, szenvedélyes az összetűzés a költészet mezején a régi és új irányzat közt és amikor a vidéki közönségnek — bocsánat az erős kifejezésért — sejtelme nincs, hogy mi is voltaképen az igazi modern versírás, amelyről pedig annyit hall beszélni. Holyszűke miatt csak egy-két szóval fogjuk jellemezni az írókat, akitől ugyanakkor egy-két verset is közlünk.

Az én örökségem.)

Valamelyik könnyelmű ösöm
Az örömet elnevette,
A esőkajmal csesókola
És én sírok most ő helyette.

Szerette a violás hajnalt,
Azért kerül a mámor engem.
Minden nagy bűnöm elkövette
S nekem kell érte vezekelnem.

Elélte az én életemnek,
Sugaras, forró déli napját
S engem az éjszakába küldött,
Ahol a szemfedőket varrják.

A poharát fenékgig itta,
Aztán eldobta s ment pihenni.
Mindent mert, amit én akartam.
Nem vár itt rám már semmi, semmi.

Ó az az én könnyelmű ösöm
Még a vágyam is elkívánta
S mit rám hagyott: beteg szívének
Égy-két megkéselt őszi álma.

Halott szerelmek sirvirágain.

Kék hajnal küldi hűvös tiszta esőkaját,
A fák közt bujkál még az éjszaka.
S a hársliget félősen összehorzong.
Szikrás uszályal jó a büszke ma.

Hidogen. fazva megre meg a lestünk,
Szemed kék tükrön látom magamat.
Kialvó kráterek visszfénye lobban
A messze vérelöntött ég alatt.

Ó nagyon beteg lehet erre minden.
Könyes öröm s mosolyos néma kín
Vetik a gyűrött nászágyat nekünk
Halott szerelmek sirvirágain.

Mystica.

A vén, színes gót templomablakon
Bús, lomha esősepppek folydogálnak.
Árnyéka van csak fénynek, napsugárnak.
A requiem zsong, fájón, elhalón.

Tömjénfüst száll a széles bolt alatt.
Egy-egy ásitó, nyirkos, mély sarokban
A karesu gyertyák sárga lángja lobban
S komor, sötét palástban áll a pap.

Kétségbeesítő, vádoló panasszal
Sír föl a lassú, gyászos, ősi kar-dal:
A holnapot — ki tudja — látod-e?

Fakó aranyrámáikból a szentek
Keskény, fehér arcukkal rám merednek
És tompán bűg: In illo tempore . .

„) Kárpáti Aurél „Az én örökségem“. Azt merjük állítani hogy Kárpáti a modern poéták közt a legeslogosd. Költésze lehetet finom. Hangja mintha átomhang lenne. Sajátos vorati szavai kemények, mégis finomak, törékenyek, mint a porcellán rózsák. Gondolatai mélységesen mélyek, lebilincselők. A finom izlésűek figyelmébe ajánljuk versfüzetét, mely megjelent Singer és Wolfnernél, Major Henrik rajzaival.

ECYLETEK.

Bethlen Gábor Kör. A budapesti egyetemek és főiskolák protestáns ifjuságának egyetlen élő organuma a Bethlen Gábor kör, amelynek célja a protestáns magyar ifjuságnak Bethlen Gábor hazafias, vallásos

és tudományos szellemében való összetartása s úgy erkölcsi, mint anyagi támogatása. E cél elérésére a kör összejöveteleket tart, vallásos tudományos szépirodalmi és művészeti előadásokat, vidéki lerándulásokat rendez. Helyiségében billiárd és olvasótermet tart fenn, hol kellemes nyugodt szórakozással töltöthetik tagjai szabad idejüket. A fővárosi lapokon kívül olvasótermében csaknem az összes vidéki lapok megtalálhatók. Nagy segélykönyvtár létesített tagjai számára, melyben azok a tanulmányiukhoz szükséges és nehezebben beszerezhető könyveket jegyzékekkel, szabadon használhatják. A fővárosi színházakba, hangversenyekre, tudományos és szépirodalmi, művészeti előadásokra, a tárlatokra kedvezményes jegyeket ad, szintugy a fürdőbe is. Legfontosabb azonban a Bethlen Gábor kör életében az a segélyakció, mellyel felsegíti az arra érdemes tagjait. Ez a segítő munka kiterjed a főiskolai ifjúság életének minden fontosabb mozzanatára. Segíti anyagilag tagjait a kör havi pénz, továbbá ebéd és vacsora segélyekkel. Megteremtette a Bethlen otthont, mely évről évre nagyobb arányokat ölt és amelyben kevés pénzért, sőt egészen ingyen is kényelmes, allandó otthont ad tagjainak. A kör titkári hivatala (VIII. Szentkirályi u. 22. l.) rendelkezésére áll a szünetekben is mindenkinek, aki hozzáfordul tanácsért, utbaigazításért. A középiskolából kilépő ifjúság bátran fordulhat hozzá. Ingyen közvetlen nevelői, korrepetitóri, irodai stb. állásokat, s kér mindenkit, forduljon bizalommal a protestáns ifjúságnak ezen erős, lelkes tabora felé, mely soha egy percre sem felejté magasztos hivatását Istenért hazáért.

IRODALOM

Értesítő. A szarvasi tanítóképző intézetnek becses értékű értesítőjét az intézet jeles igazgatója Papszász Gyula szerkesztette. Az intézetnek, amely szépen fejlődésnek indult, volt összesen 70 tanulója. Ez évi értesítő tanúsága szerint az ág. hitv. ev. vallásúakon kívül már más vallásúak is felvétettek. A vallást tekintve volt 52 ág. hitv. ev. 8 ref. 8. r. kath. és 2 izraelita. Anyanyelvre nézve volt 63 magyar, 4 német, 3 tót. Helyiségre nézve helybéli 17, megyebeli 24, más megyebeli 29. A tanítás eredménye: a vizsgálatot tett 68 tanuló közül öv végén volt 4 kilünő, 11 jeles, 27 jó, 12 elégséges és 12 elégtelen.

A Körös titka.

A múlt szombaton két kis gyerek játszadozott a Békésszenta drás melletti Körösparton. Hancuroztak, tapicskoltak a vízben gyerekszokás szerint. Egyszerre felkiáltott az egyik.

— Nini, mi az ott? — s a folyó közepe felé mutatott.

Egy fazék uszált csendesen a vizen, közlekedve a part felé. Hol alámerült, hol felszínre vergődött.

A két gyereknek tetszett a dolog és mondták:

— Fogjuk ki, fogjuk ki!

És úgy tettek. A csekély vízben nem is volt ez valami nagy mesterség. Mikor a partra kihúzták az elég terjedelmes bekötött száju fazekat, kíváncsian bontották fel. De elmerülten sirva szaladtak el tőle. A fazékban ugyanis egy kis eseesemő holtstet volt fejjel lefelé fordítva.

A két gyerek siránkozva futott haza, ahol elmondták, mit találtak. Csakhamar nagy néptömeg verődött össze a fazék körül. Megjelent a rendőrség, dr. Simkóczy György községi orvos is, aki megvizsgálván a kis holtstet, konstata, hogy nyakán a fojtogatás nyomai határozottan észrevehetők s hogy a hulla körülbelül két hete lehet a fazékban.

A büntény esete határozottan fenntartogván Sándor György szarvasi esendőrség vezető széleskörű nyomozást indított, amelyet siker is koronázott. A nyomozás szülei ugyanis a „Jónódu“ Csúri Pál gazda házához vezettek, akinek 18 éves Anna nevű leánya több szemtanu állítása szerint a múlt hónap 21-ik körül határozottan áldott állapotban volt s ez az állapot egyszerre elmult, anélkül, hogy a gyermeknek valami nyoma lett volna.

A szép Annát azonnal vallóra fogta a csendőrség. Hosszas tárgyalás után végre bevalotta sirva, hogy valaki szerencsétlenné tette s a gyermek csakugyan az övé. Azt azonban kereken tagadva, hogy megfojtotta volna. A gyerek halva született s ő nem akarva szégyenét a világ és szülei tudomására adni, fazékba tette és beledobta a kis holtstet a Körösbe.

A leány letartóztatása iránt, mert töredelmes vallomást tett, nem intézkedett a csendőrség, de otthon szigorú őrzet alatt áll. A csendőrség a büntény iránt bejelentette a gyulai kir. ügyészséghez.

Mozi. A piacon felállított modernül berendezett mozi még mindig új és új gyönyörű képeket mutat be a közönség szórakoztatására. E mozinak úgy látszik megvan a hatása, mert már szekereken jönnek be a jó vidékiek: és ők is derűs arccal mondják: Menjünk a moziba!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Móka munkatársa. Sz. P. Szarvas. Örvendünk kis barátunk írod. munkásságának. Avagy komoly írod. tevékenységnek ön nem tekinté azt, amihez Bér ur rajzol karrikaturát? Hogy is szegődhetett oda ilyen fiatalon? A tehetség, a tehetség emelte oda! Ön egy modern gyermek. Ülvözöljük.

M. Gy. Jászkisér. Köszönjük sokra becsült küldeményét és köszönjük ígését. Levél megy.

Sz. I. Műfordításai jönnek a következő számban. Mikor megyünk messze földre?

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1909. május 1-től. —

Mezőtur	ind. é.	2 29 n.	12 15 n.	5 40
Szarvas	érk. "	3 15 "	1 03 é.	6 28
	ind. "	3 27 "	1 27 "	6 38
Kisszénás	érk. "	4 14 "	2 12 "	7 25
Orosháza	érk. "	5 35 "	3 26 "	8 40
Mezőhegyes	érk. n.	7 55 "	5 40 "	—
Mezőhegyes	ind. "	— "	9 18 "	—
Orosháza	ind. é.	5 55 "	11 17 "	6 07
Kisszénás	érk. n.	7 18 "	12 29 "	7 16
Szarvas	érk. "	8 24 "	1 26 "	8 13
	ind. "	8 44 "	1 44 "	8 23
Mezőtur	érk. "	9 30 "	2 30 "	9 10

A nappali idő reggeli 6 órától esti 5 óra 59 percig terjed. A számjegyek előtt levő betűk é. = éjjelt, n. = nappalt jelent.

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség alólírott előjárósága a honvédelmi m. kir. minister ur 45844—24. sz. rendelete alapján ezenne közhírré teszi, hogy a pécsi vagy nagyvárad m. kir. honvéd hadapród iskolában az 1900—1910. tanév kezdetén betöltendő alapítványi helyre pályázat hirdettek.

A pályázati kérvények legkésőbb július hó 12-ig adandók be az előjáróságnál.

A pályázati feltételek a hivatalos órák alatt a főjegyzői irodában megtekinthetők.

Szarvason, 1909. évi június hó 11-én.

Az előjáróság nevében:

Kollár Lajos, s. k. Kovács János, k. főjegyző. bíró.

Szobadisz festéseket saját rajzaikkal előállítok.

ÉRTESÍTÉS.

Legmodernebb és legújabb sablonokkal vállalok a legegyszerűbb munkát.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Jókai Mór utca 139-ik h.-szám alatt, Engel Izidor ur saját házában szobafestő- és mázoló műhelyt nyitottam

A mai modern kornak megfelelő szoba-, dísz-, templomfestést, mázolást, aranyozást, továbbá selymekre, mindenféle előrajzolást és festést elvállalok, ugyszintén ruha- és más egyéb himzések előrajzokat készítek. Arra töreksem, hogy a nagyérdemű közönséget munkámmal mindenféle tekintetben kielégítek. Szives pártfogását kérve a nagyérdemű közönségnek

maradtam kiváló tisztelettel

Ugyanitt egy tanuló is felvétetik.

Weisz Sámuel

szobafestő, mázoló és aranyozó.

Otcsó és megbízható kiszolgálás.

Értesítés!

Amerikai, Diana, Margit, Ibolya, Ideál és tej-erém kapható **Litauszky Pál** fodrásznál, ahol ezen kívül minden pipere és toallott cikkek nagy raktára van, u. m.: legújabb francia, angol, német és honi gyártmányú illatszerek, szappanok, hölgy porok, fogápolási cikkek, szivacsok, hajfésztékek, fésűk, kefék, hajcsontok, körömápolási cikkek stb. Még az itt felnem sorolt cikket is szintén raktáron tartok.

Kiváló tisztelettel:

Litauszky Pál,

fodrász terme pipere és toallott raktára.

B.-SZARVAS.

Ugyanott egy jó fiu tanoncul felvétetik.

2-3

MÁLNA és CITROM szörpöt valamint Kristály vizet jótányosan árúsít ZÜSZ SÁNDOR szodavizgyáros.

Ezelőtt ha valaki elrontotta gyomrát elvesztette étvágyát, vagy székszorulásban szenvedett s ebből kifolyólag gyomorégése gyomorfájdalma vagy fejfájása támadt, vagy nagyon elhízott, kénytelen volt az undorító ízű keveréket pilulákat, toákat vagy keserűvizet használni, melyeket igen gyakran gyomra nem tűrt meg s azokat ki is hányta.

Most szükségtelen magát sanyargatni mert az

INDA-CUKORKA

ze a legkellemesebb, hatása pedig minden eddig létező hashajtó és gyomorjavító készítménynél sokkal jobb. Nem csak felnőttek, de a gyermekek is igen szívesen beveszik s még csecsemőknek is adható. Ha éves előtt megeszik 1 vagy 2 darabka Inda-cukrot, akkor bármily erős székrekedése is van, azt görcsök és erőlködési fájdalmak előidézése nélkül 1 vagy 2 óra alatt megszünteti. Ha pedig éves után bevesz 1 darabka Inda-cukrot, akkor gyomra kitűnően fog emészteni s étvágya hatalmasan fog gyarapodni és székszorulása sohasem lesz. Ha gyomorégést, savanyu felbőgést érez, 1 darabka Inda-cukor azonnal megszünteti azt. Azok, kik túlságosan elhízottak és karesubbak akarnak lenni, egy bizonyos ideig használják rendszeresen az Inda-cukorkát s rövid idő alatt lapasztalni fogják annak kitűnő hatását. Szóval az Inda-cukor a legjobb gyomorszabályozó. Minthogy pedig egészségünk alapját a gyomor rendes működése képezi, mert az veszi fel a táplálkozásra szánt ételeket italokat s azokat megemésztve, vér alakjában a testbe juttatja, azért használjunk állandóan Inda-cukorkát s akkor gyomrunk mindig rendben lesz.

Kapható mindenütt!

Ára 1 tükresnek (10 darab) 40 fillér.

Készíti: **Balazsovich Sándor**
sepsiszentgyörgyi Korona gyógyszerüzem és székelyföldi gyógyszertermékek feldolgozó szak-aboratóriuma, Sepsiszentgyörgy

Középponti raktár. 10-10

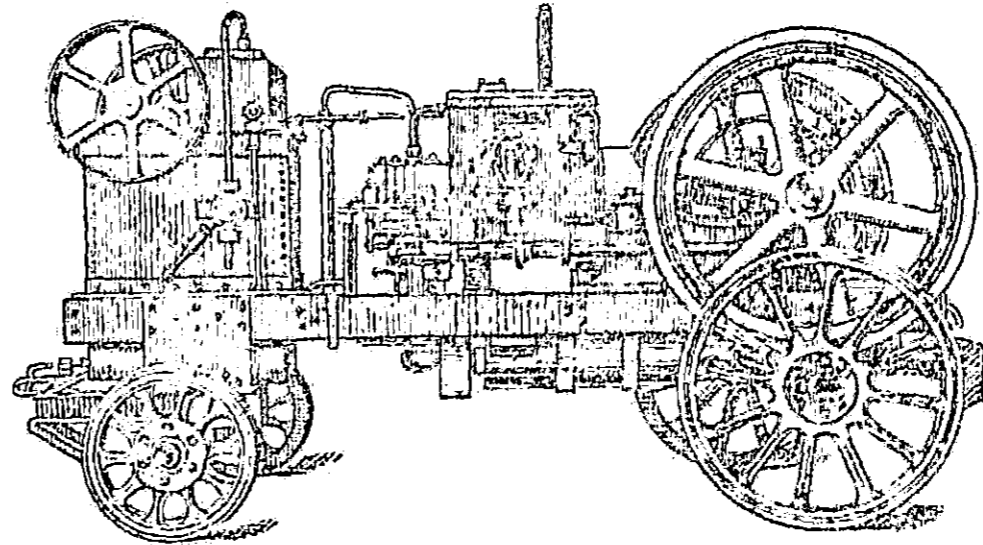
Budapest, VIII., József-utca 35-37

Eladó ház.

Kényes útca 115 számú ház eladó. Értekezhetni lehet **MICSINAY PÁL** tulajdonosnál.

Eredeti „Otto” benzin-lokomobilok

Saját műhely
IX. Mester-utca 81 sz.

Saját műhely
IX. Mester-utca 31 sz.

benzin-, petrólium-, világítógáz-, földgáz- és szivógázmotorokat
1-1500 lóerőig gyárt

20-26

elsmert elsőrangú, versenynélküli kivitelben es. kis

LANGEN és WOLF Motorgyár, Budapest VI. Váci-körút 59.

„ÁRPÁD SZÁLLODA” kerthelyiség megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására adni, hogy a díszes és kellemes kert-helyiséget megnyitottam,

naponta friss fagyalt jeges kávé,

különböző hűtő italok pontos kiszolgálás.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri:

Kenglorich, szállodás

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

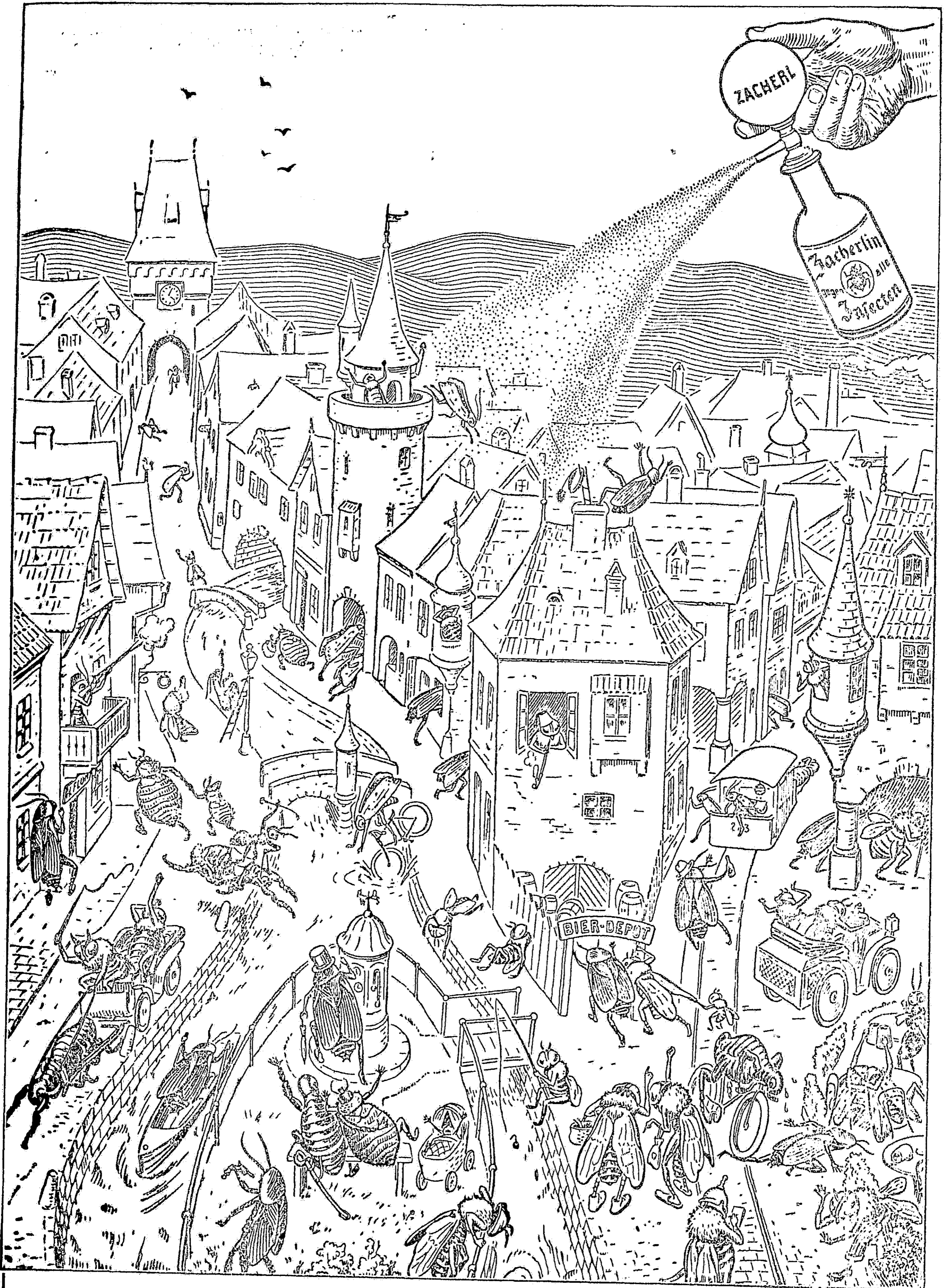
Budapest, Váci-körút 63.

Által a legújabb és legkisebb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszálók, jéghé- és cséplőgépek, lóheré-cséplők, tisztító- és keverőgépek, kő- és aratógépek, székelyföldi, fém- és székelyföldi gépek, Planet Jr. gépek, székelyföldi, székelyföldi, kukorica-morzogók, de- és székelyföldi, egyetemes asztali gépek, 2- és 3-vevű gépek és minden egyéb gazdasági gépek.

A tisztoságos becsületes kereskedő éberrel ügyel arra, hogy ha vevője utólrhetlen hatásánál fogva közismert „ZACHERLINT” kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatumot.
Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.

Énnélfogva mindonkit a ki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy utánzafoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által ovakodják, hogy pontosan ügyeljék a „Zacherlin” névre.